



ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **HOLMAN Business Partner, s. r. o.**, se sídlem Baarova 395/1, Praha 4, zastoupeného Mgr. Ondřejem Lněničkou, advokátem se sídlem Újezd 409/19, Praha 1 – Malá Strana, proti žalovaným: **1) Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 15, Praha 1, **2) Finanční ředitelství v Praze**, se sídlem Žitná 12, Praha 2, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 8. 2008, sp. zn. 6 Ca 301/2006,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaným **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal včas kasační stížnost proti shora označenému rozsudku Městského soudu v Praze, konkrétně proti výroku I. a výroku II. tohoto rozsudku. Výrokem I. byla odmítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 11. 2. 1998, č. j. 974/130/1998, a výrokem II. byla odmítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva financí ze dne 21. 10. 1999, č. j. 392/53 347/1998. Prvně uvedeným rozhodnutím došlo k zamítnutí odvolání stěžovatele (tehdy v obchodním rejstříku vedeném jako společnost HOLMAN v. o. s.) proti dodatečnému platebnímu výměru na daň z přidané hodnoty a zároveň ke změně napadeného platebního výměru. Rozhodnutím Ministerstva financí potom došlo na základě § 55b zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) k povolení přezkoumání uvedeného daňového rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze.

[2] Rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 11. 2. 1998, č. j. 974/130/1998, bylo po přezkoumání ze strany Ministerstva financí změněno rozhodnutím Finančního ředitelství v Praze ze dne 10. 1. 2002, č. j. 102220/01-130, proti němuž podal stěžovatel odvolání. Toto odvolání stěžovatele bylo zamítnuto rozhodnutím Ministerstva financí ze dne 2. 8. 2006, č. j. 18/883388/2005-491. Městský soud v Praze napadeným rozsudkem toto rozhodnutí Ministerstva financí pro vady řízení zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (nenapadený výrok III. citovaného rozsudku městského soudu).

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), konkrétně namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení otázky soudem v předcházejícím řízení, nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí a nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

[4] Stěžovatel považuje všechna uvedená rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze a Ministerstva financí za nicotná. Nicotnost spatřuje zejména v absenci základních náležitostí rozhodnutí podle ustanovení § 32 daňového řádu a dále v nesmyslnosti a neurčitosti těchto rozhodnutí. Domnívá se, že pokud Finanční ředitelství v Praze svým rozhodnutím ze dne 11. 2. 1998, č. j. 974/130/1998, zamítlo odvolání stěžovatele a zároveň rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (Finanční úřad v Dobříši) změnilo, rozhodlo v rozporu s ustanoveními daňového řádu; takové rozhodnutí pak lze posoudit jako nesmyslné a neurčité. Na veškerá rozhodnutí, která na nicotné rozhodnutí navazují, je podle názoru stěžovatele třeba nahlížet jako na rozhodnutí neexistující, „*nebot' kde nic není, není ani ničeho, co by na to „nic“ navazovalo*“.

[5] Stěžovatel dále popisuje dosavadní průběh řízení před Městským soudem v Praze. Dne 14. 4. 1998 podal k tomuto soudu žalobu proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 11. 2. 1998, č. j. 974/130/1998, a současně podal návrh na povolení přezkoumání tohoto rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 55b daňového řádu. Následkem tohoto návrhu bylo řízení u Městského soudu v Praze přerušeno podle § 250i odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v tehdy účinném znění. Po povolení přezkumu Ministerstvem financí a následném vydání rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze dne 10. 1. 2002, č. j. 102220/01-130, pokračoval Městský soud v Praze v přerušném řízení a následně žalobu usnesením ze dne 29. 9. 2006, sp. zn. 38 Ca 115/1998, odmítl pro předčasnost. K zamítavému rozhodnutí Ministerstva financí, které bylo vydáno k odvolání stěžovatele proti naposled uvedenému rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze, podal stěžovatel správní žalobu, ve které se domáhal vyslovení nicotnosti obou předmětných rozhodnutí, tj. rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 11. 2. 1998, č. j. 974/130/1998, a rozhodnutí Ministerstva financí ze dne 21. 10. 1999, č. j. 392/53 347/1998. V těchto žalobních bodech byl však žalobní návrh odmítnut jako opožděný.

[6] Z uvedeného stěžovatel dovozuje, že bylo-li řízení o žalobě proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 11. 2. 1998, č. j. 974/130/1998, odmítnuto s odůvodněním, že žaloba byla podána předčasně, tj. před ukončením řízení o povolení přezkumu a před následným odvolacím řízením proti rozhodnutí o přezkoumání, pak nemůže být žaloba proti předmětným rozhodnutím žalovaných podána opožděně.

[7] Stěžovatel zdůrazňuje, že se v proběhnuvším správním řízení celou dobu domáhal vyslovení nicotnosti předmětných rozhodnutí, nicméně meritorního výroku se v tomto směru nikdy nedobral; městský soud pak tyto žalobní nároky odmítl pro opožděnost. Tímto postupem soudu je stěžovateli upíráno ústavně zaručené právo na spravedlivý proces.

[8] Ze všech uvedených důvodů proto stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu ve výroku I. a II. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaných

[9] Finanční ředitelství v Praze ve svém vyjádření uvádí, že kasační stížnosti nelze vyhovět pro žádný ze stěžovatelem uváděných důvodů. Připomíná, že Městský soud původní žalobu stěžovatele odmítl usnesením ze dne 29. 9. 2006, sp. zn. 38 Ca 115/1998, pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, neboť žaloba směřovala proti zrušenému správnímu rozhodnutí, tj. de iure neexistujícímu. Novému rozhodování o stejné věci, tj. o otázce právní existence či neexistence stejného správního rozhodnutí, na základě později podané žaloby, brání překážka *rei iudicatae*.

[10] Tento žalovaný odkazuje na své vyjádření k žalobě ze dne 11. 4. 2007, doručené Městskému soudu v Praze dne 17. 4. 2007. Nad jeho rámec dodává, že pojem nicotnosti je třeba vykládat restriktivně a vždy s přihlédnutím ke smyslu tohoto institutu – odstranit rozhodnutí, která nikdy ani nemohla být respektována. Takovými rozhodnutími předmětná rozhodnutí nejsou. Dílčí nedostatky formulace výroku přitom nemohou způsobit nicotnost rozhodnutí, pokud je zřejmý smysl výroku.

[11] Stěžovatel ostatně předmětná rozhodnutí za nicotná ve skutečnosti nepovažuje, neboť se dne 14. 4. 1998 domáhal zrušení rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 11. 2. 1998, č. j. 974/130/1998, pro rozpor s právními předpisy a podstatné vady odvolacího řízení; považoval je tedy za nezákonné. Žalovaný má za to, že pokud by skutečně šlo o rozhodnutí nesmyslné a neexistující, bylo by absurdní domáhat se ověření jeho neplatnosti.

[12] Restriktivní pojetí nicotnosti v právním řádu, ale i elementární logika, podle žalovaného brání přistoupení na stěžovatelovu argumentaci, podle které rozhodnutí navazující na rozhodnutí nicotné je rovněž stíženo nicotností. Podle žalovaného je spekulace o existenci či neexistenci původního rozhodnutí v daném kontextu nadbytečná.

[13] Ministerstvo financí ve svém vyjádření konstatuje, že soud může osvědčit nicotnost rozhodnutí toliko k žalobní námitce. Soudní ochrana by měla být zaručena u těch rozhodnutí, jimiž je s konečnou platností stanovena daňová povinnost za jednotlivá zdaňovací období, tzn. těmi, která zasahují do subjektivních práv daňového subjektu. Tento ústavní princip porušen nebyl.

[14] Z uvedených důvodů považují oba žalovaní kasační stížnost za nedůvodnou a navrhují její zamítnutí.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody v kasační stížnosti uvedenými, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[16] Stěžovatel napadá toliko výroky I a II napadeného rozsudku městského soudu, jimiž došlo k odmítnutí návrhu stěžovatele v části napadající rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 11. 2. 1998, č. j. 974/130/1998 (výrok I.), a rozhodnutí Ministerstva financí ze dne 21. 10. 1999, č. j. 392/53 347/1998 (výrok II.). Přes ostatní stěžovatelem uvedené argumentační důvody kasační stížnosti se proto s ohledem na její rozsah mohl Nejvyšší správní soud zabývat jen důvodem spočívajícím v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Pokud totiž městský soud žalobu v obou výrocích napadených nyní projednávanou kasační stížností odmítl, rozhodl o tom, že v soudním řízení nebude pokračováno. V takovém případě však z povahy věci pro stěžovatele přicházejí v úvahu pouze kasační důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2005, sp. zn. 3 Azs 33/2004, www.nssoud.cz), tj. tvrzená nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

[17] Důvodem odmítnutí žaloby v obou případech (tj. ve vztahu k rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 11. 2. 1998 a k rozhodnutí Ministerstva financí ze dne 21. 10. 1999) byla opožděnost jejího podání. Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. soud usnesením odmítne návrh, jestliže byl podán předčasně nebo opožděně, tj. není-li návrh podán ve lhůtě zákonem stanovené pro jednotlivé druhy řízení. Je-li návrh podán po uplynutí této lhůty a je-li z tohoto důvodu usnesením soudu odmítnut, nelze již o věci samé jednat. Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu proti rozhodnutí podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem. Ustanovení § 72 odst. 4 s. ř. s. pak vylučuje prominutí zmeškání lhůty pro podání žaloby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2005, č. j. 5 Azs 317/2004 - 56, www.nssoud.cz). Z ustálené judikatury zdejšího soudu vyplývá, že uvedená lhůta platí i pro podání žaloby, kterou se žalobce domáhá vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu, přičemž závěr krajského soudu o její opožděnosti nelze zpochybnit tvrzením, že rozhodnutí finančních orgánů jsou nulitní, a proto zákonná lhůta pro její podání nemohla začít běžet (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, sp. zn. 7 Afs 17/2005, a ze dne 18. 10. 2005, sp. zn. 2 Afs 94/2005).

[18] Rozhodnutí prvního žalovaného (Finanční ředitelství) nabylo právní moci dne 13. 2. 1998, nicméně jak bylo zjištěno, Městský soud v Praze o žalobě proti tomuto rozhodnutí již rozhodoval, a to usnesením ze dne 29. 9. 2006, sp. zn. 38 Ca 115/1998, jímž žalobu odmítl. Pokud stěžovatel tvrdí, že důvodem odmítnutí této žaloby bylo její předčasné podání, nejedná se o tvrzení pravdivé. Jak vyplývá z odůvodnění tohoto rozhodnutí, žaloba byla odmítnuta podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. z důvodu, že směřovala (v době rozhodnutí městského soudu) proti již neexistujícímu rozhodnutí, tj. proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 11. 2. 1998, č. j. 974/130/1998, které bylo po povolení přezkumného řízení (rozhodnutím Ministerstva financí ze dne 21. 10. 1999, č. j. 392/53 347/1998) změněno rozhodnutím Finančního ředitelství v Praze ze dne 10. 1. 2002, č. j. 10 220/01-130.

[19] Nejvyšší správní soud proto musel nutně dospět k závěru, že v případě tohoto rozhodnutí městský soud v nyní napadeném rozhodnutí stěžovatelu žalobu odmítl správně pro opožděnost, když žaloba byla podána až dne 5. 10. 2006.

[20] V případě druhého výroku napadeného kasační stížností ze spisu plyne, že rozhodnutí druhého žalovaného nabylo právní moci dne 26. 10. 1999. Pokud stěžovatel podal žalobu dne 5. 10. 2006, došlo ke zmeškání lhůty stanovené v § 72 odst. 1 s. ř. s. a proto městský soud správně přikročil k odmítavému výroku podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Ani v tomto případě se proto městský soud nedopustil nezákonnosti, když žalobu odmítl.

[21] Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud konstatuje, že napadené výrokové části pojednávaného rozsudku Městského soudu v Praze nejsou nezákonné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a proto kasační stížnost zamítl.

[22] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Úspěšným žalovaným nevznikly náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jejich běžné úřední činnosti, proto jim náhrada nákladů řízení nebyla přiznána (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2009

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu